

Τι συμβαίνει κατά τη διάρκεια της Θ. Λειτουργίας (Αρχιμανδρίτης Θεοδόσιος Μαρτζούχος Ι. Μ. Νικοπόλεως και Πρεβέζης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Στις αρχές του 4ου αιώνα κατηγορούμενοι οι χριστιανοί της περιοχής της Καρχηδόνας, ότι, παρά τις απαγορεύσεις του Διοκλητιανού συγκεντρώθηκαν την Κυριακή, απάντησαν: “Δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς το Δείπνο του Κυρίου”.

Σήμερα ένα μεγάλο ποσοστό όσων δηλώνουν χριστιανοί ορθόδοξοι παραδέχονται ότι σπάνια πηγαίνουν στην Κυριακάτικη Ευχαριστία. Όμως η Ευχαριστία, λέει η Εκκλησία, είναι η πηγή και η αρχή όλης της χριστιανικής ζωής.

Σήμερα τα τρία τέταρτα των νέων που παρουσιάζονται στην εκκλησία για θρησκευτικό γάμο δηλώνουν ότι πιστεύουν, αλλά δεν πηγαίνουν στην εκκλησία!

Και οι πρώτοι και οι δεύτεροι... πιστεύουν με τον δικό τους τρόπο.

Από που προέρχεται αυτή η μεγάλη απομάκρυνση; Μπορούμε να κατηγορήσουμε

σίγουρα τον τρόπο τέλεσης. Πολλή ιερότητα (η όχι αρκετή) σπάνια όμορφη. Δύσκολα αναγνώσματα. Κηρύγματα που συχνά κρίνονται βαρετά... Αυτές οι κριτικές δεν εξηγούν παρά μόνο ένα μέρος από την έλλειψη ενδιαφέροντος για την Κυριακάτικη Λειτουργία. Το βασικό δε θα ήταν άλλωστε η δυσκολία των περισσότερων χριστιανών να καταλάβουν τι γίνεται στη Θεία Λειτουργία; Φυσικά μυστήριο, αλλά η πίστη, μας επιτρέπει να ζήσουμε το μυστήριο, σαν ένα κόσμο φωτός και όχι σαν κάτι σκοτεινό.

Είναι καιρός λοιπόν να δούμε τι συμβαίνει κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας.

Ας προσπαθήσουμε να μπούμε στον κόσμο του μυστηρίου από την είσοδο του Αγίου Πνεύματος.

α. Να εξηγήσουμε γιατί οι προσευχές επίκλησης στο Άγιο Πνεύμα έχουν βασική θέση στη Λειτουργία.

β. Να εξηγήσουμε τελικά πως η Θεία Λειτουργία αποτελεί πνευματική τροφή.

Σώμα και αίμα Χριστού! Πως είναι δυνατόν;

Α. Σε πολύ διαφορετικές συνθήκες, η ίδια ερώτηση γίνεται δύο φορές στο Ευαγγέλιο: “Πως είναι δυνατόν”; Είναι η ερώτηση που κάνει η Μαρία τη στιγμή του Ευαγγελισμού όταν ο άγγελος της ανακοινώνει ότι θα κάνει παιδί: “Πως θα μου συμβεί αυτό αφού δεν έχω σχέσεις συζυγικές με κανέναν άντρα”; (Λουκ. 1, 34). Με λιγότερη ταπείνωση και άνοιγμα προς το αδύνατο, που όμως είναι δυνατό για το Θεό, γίνεται η ερώτηση από τους παρευρισκόμενους στη συναγωγή της Καπερναούμ, όταν ο Χριστός τους λέει ότι θα τους δώσει τον άρτο της ζωής, την σάρκα Του για τη σωτηρία του κόσμου. “Πως είναι δυνατόν να μας δίνει να φάμε τη σάρκα Του”; (Ιωάν. 6, 51-52) Και στις δύο περιπτώσεις η απάντηση μας παραπέμπει στην δράση του Αγίου Πνεύματος. Ο άγγελος λέει στη Μαρία “Το άγιο Πνεύμα θα έρθει πάνω σου και θα σε καλύψει η δύναμη του Θεού...”(Λουκ. 1, 35). Ο Χριστός λέει στους ακροατές του στη συναγωγή της Καπερναούμ “Το πνεύμα του Θεού είναι αυτό που δίνει ζωή, τα ανθρώπινα δεν ωφελούν σε τίποτα”. (Ιωάν. 6, 63).

Πως είναι δυνατόν; Είναι και το δικό μας ερώτημα όταν στη Θεία Λειτουργία ο ιερέας μας δίνει το ψωμί και το κρασί λέγοντας “σώμα και αίμα Χριστού”. Μπορούμε να απαντήσουμε με τα λόγια του αγγέλου “Το άγιο Πνεύμα θα έρθει

πάνω σου και θα σε καλύψει η δύναμη του Θεού”. Και ακριβώς έτσι εκφράζονται οι ευχαριστιακές προσευχές στις επικλήσεις. Λένε με διάφορους τρόπους την ίδια προσευχή στο Θεό “Στείλε το Πνεύμα Σου στον οίνο, στείλε το Πνεύμα Σου στον Άρτο, στείλε το Πνεύμα Σου στο συγκεντρωμένο λαό σου”.

Η Ευχαριστία εξίσου αναγκαία, σαν το ψωμί και το κρασί.

Β. Ο άρτος της ζωής και το Ποτήριον της σωτηρίας αποτελούν πνευματική τροφή. Το ψωμί και το κρασί μεταβάλλονται σε σώμα και αίμα Χριστού. Ο Ιησούς έλεγε στους μαθητές του στη συναγωγή της Καπερναούμ: “Το Πνεύμα είναι που δίνει ζωή, τα λόγια που σας είπα είναι πνεύμα και ζωή. Κατανοήστε το πνευματικά: δεν είναι αυτό το σώμα που βλέπετε το οποίο θα φάτε, και δεν θα πιείτε το αίμα που θα χυθεί στη Σταύρωσή μου. Είναι μία θυσία που κάνω για εσάς και που αν την κατανοήσετε πνευματικά θα σας κάνει να ζήσετε. Ακόμα κι να είναι απαραίτητο να γίνει ορατά, πρέπει να κατανοηθεί αόρατα”.

Λίγο αργότερα στις αρχές του 4ου αιώνα στη Μικρά Ασία ο άγιος Εφραίμ γράφει: “Θα ονομάσει το ψωμί ζωντανό Του σώμα, θα το γεμίσει με τον εαυτό Του και το Πνεύμα Του. [...] Και όποιος το τρώει με πίστη, τρώει τη φωτιά και το Πνεύμα [...] Πάρτε και τραφείτε όλοι και μαζί τραφείτε με το Άγιο Πνεύμα. Είναι πραγματικά το σώμα μου και όποιος το φάει θα ζήσει αιώνια”.

Η διήγηση στα Ευαγγέλια (Ματθαίος 26, 26-29, Μάρκος 14, 22-25, Λουκάς 22, 15-20) όπως και στην πρώτη επιστολή του Παύλου προς Κορινθίους (11, 23-26) αναφέρει το ψωμί και το κρασί, τρόφιμα συνηθισμένα στα γεύματα και τις γιορτές των Εβραίων. Αυτό το ψωμί και αυτό το κρασί που τα καταναλώνουμε, σαν συνηθισμένα τρόφιμα του γεύματός μας, στην Εκκλησία τα λαμβάνουμε σαν τροφές που ξεπερνούν τις συνηθισμένες του τραπέζιού μας και γίνονται σώμα και αίμα Χριστού με την επίκληση του αγίου Πνεύματος για να μας χαρίσουν τη ζωή. Ο Ιησούς μας δίνεται με τη μορφή τροφής για τη ζωή μας. Το σημάδι της Ευχαριστίας δεν είναι μόνο το ψωμί και το κρασί αλλά και η χρήση τους· «λάβετε φάγετε, πείτε».

Σαν σημάδι της ζωής Του που μας την προσφέρει ο Ιησούς, μας δίνει να πιούμε κρασί και να φάμε ψωμί. Αυτή η ένδειξη είναι συγχρόνως μέσα στην ταπεινότητά της, η πιο σαφής για να μας εξηγήσει ότι η Ευχαριστία, η πνευματική μας τροφή, είναι εξίσου χρήσιμη στη ζωή μας όσο και το κρασί και το ψωμί.

Η ευχαριστιακή μεταβολή. (Αναφορά-Καθαγιασμός)

Βέβαια πρέπει να πούμε ότι αυτό το Ψωμί και αυτό το Κρασί τα δεχόμαστε σαν “αλλαγμένα”. Δεν είναι πλέον το απλό ψωμί και κρασί του γεύματός μας. Πως να μιλήσουμε για αυτή την αλλαγή; Καλύτερα από το να χρησιμοποιήσουμε την όποια λέξη να αναφερθούμε στον άγιο Ιουστίνο, θεολόγο του 2ου αιώνα. Αυτός μιλάει για “δώρα που πάνω τους “λειτούργησε” η χάρη”. Το Ψωμί και το Κρασί που άλλαξαν μετά την Ευχαριστιακή προσευχή! “Μπήκαν σε ένα καινούριο δεσμό σχέσεων που ονομάζεται ιστορία της σωτηρίας”.

Ένας άλλος τρόπος να μιλήσουμε για την ευχαριστιακή αλλαγή είναι η αναφορά στα λόγια της προσφοράς του άρτου και του οίνου: Το Ψωμί και το Κρασί μεταβλήθηκαν. Έτσι και εμείς τα λάβαμε για να αλλάξουμε. Να μας (τα Δώρα) αλλάξουν. Αυτό εκφράζει έντονα η δεύτερη επίκληση, στην οποία παρακαλούμε τον Πατέρα να στείλει το Πνεύμα Του στο λαό: Όλους εμάς που θα μεταλάβουμε από τον ένα Άγιο Άρτο και το ένα Άγιο Ποτήριο, να μας ενώσεις μεταξύ μας με την κοινή μετοχή στο Άγιο Πνεύμα” (Θ. Λειτ. Αγ. Βασιλείου-αναφορά).

Ο άγιος Παύλος μιλάει δυναμικά για αυτή την αλλαγή: “Όταν πίνουμε το ποτήριο της ευχαριστίας με το οποίο ευχαριστούμε το Θεό δεν κοινωνούμε το αίμα του Χριστού; Κι όταν κόβουμε και μοιραζόμαστε τον άρτο, τρώγοντάς τον δεν κοινωνούμε με το σώμα του Χριστού; Όπως ο άρτος είναι ένας έτσι κι εμείς αποτελούμε ένα σώμα αν και είμαστε πολλοί γιατί τρώμε από τον ίδιο άρτο”. (Προς Κορινθίους 1, 10 & 16-17). Οι προεκτάσεις της ευχαριστιακής αλλαγής στον χριστιανικό λαό είναι τεράστιες. Αυτοί που, τρεφόμενοι από ένα σώμα γίνανε μέλη του Σώματος του Χριστού δεν μπορούν να κλειστούν σε μια ζωή επικεντρωμένη στον εαυτό τους ούτε να αρνηθούν να ζουν με αλληλεγγύη: ο Άρτος-Σώμα Χριστού που μοιραστήκαμε μας έκανε λαό που μοιράζεται τα πάντα.

Με αγάπη και ευχές

ο εφημέριος σας

π. Θεοδόσιος

Πηγή: agiazoni.gr